

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
23. JUNIJ
1993
Letnik XLVIII.
Štev. 25 (2709)
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Cena: 8 šil.
40 tolarjev
P. b. b.

Danes vsi na tekmo SAK: Braunau

Slovenski atletski klub mora danes zmagati, če se hoče uvrstiti v II. zvezno ligo. Kljub nesrečnemu porazu proti Flavii ima še vse možnosti. Potrebujeta pa 12. igralca, vas, dragi navijači. Podprimo naše igralce in pokažimo, da smo kot en moč, zato nocoj ob pol sedmih vsi na celovski stadion!

Kninski Srbi glasovali za odcepitev od Hrvaške

Po vzrocu bosanskih Hrvatov, ki so pred dobrim mesecem z referendumom skoraj soglasno zavrnilo Vance-Ow-ov načrt o razdelitvi BiH in se odločili za samostojno srbsko državo, so ob koncu preteklega tedna glasovali tudi Srbi v Kninski krajini na Hrvaškem. Okrog 300 tisoč prebivalcev se je s preko 90-odstotno volilno udeležbo izreklo za odcepitev od Hrvaške in za priključitev k srbski skupnosti v BiH.

Uradni Zagreb je že pred izvedbo referendum razglasil za nelegalen in mednarodna

skupnost je spet zavpila, da njegovih rezultatov ne bo priznala. Hrvaško vojaško tožilstvo je sicer vložilo obtožnico proti trinajstim organizatorjem referenduma, češ da so delovali proti ustavni ureditvi in interesom Hrvaške, to pa je tudi vse.

Nekateri opazovalci so napovedovali, da bi Hrvaška mogla vojaško intervenirati in plebiscit preprečiti, vendar tega ni storila. Močno se je namreč opekla že z januarskim vojaškim posegom ob hidrocentrali Peruča. Tedaj so nekatere

države, predvsem Rusija, v Varnostnem svetu zahtevale razširitev sankcij tudi do Hrvaške, hrvaška vojska pa se je morala vrniti za mejo, ki je bila dogovorjena z OZN.

Hrvaška je Kninsko krajino izgubila že pred skoraj tremi leti. V avgustu 1990 je začelo vreti. Nadaljevale so se barikade cestnega in železniškega prometa, t. im. hlodovne akcije. Za veliko noč leta 1991 je zavrelo na Plitvicah, takrat se je zgodil tudi Pakrac v vzhodni Slavoniji. Kninski Srbi so prekinili vse povezave med notra-

njo Hrvaško in Dalmacijo. Jugoslovanska armada, ki je po sarajevskem sporazumu v decembru 1991 zapustila Hrvaško, je kninskim Srbom zapustila ogromne količine orožja in vojaške opreme. Srbi so Krajino etično očistili, sami pa so se vojaško zelo dobro organizirali. Tudjman v tem primeru išče politične rešitve. Po vsej verjetnosti pa je Knin že odpisal na račun nekoliko večjega kosa Bosne in Hercegovine.

J.R.

Dvojezični napisi – Stoisičeva urgira

Govornica za manjšino pri Zelenih Terezija Stoisič je v parlamentu zahtevala od kanclerja Vranitzkega, ministrov Klime in Schüssla realizacijo dvojezične topografije na dvojezičnem področju Koroške.

„Najmanj, kar lahko eksekutiva stori, je spoštovanje zakonov,“ pravi Stoisičeva. Tako državna pogodba kot tudi manjšinski zakon iz l. 1976 predvidevata na Koroškem, Gradiščanskem in Štajerskem dvojezične topografske napise. Slovenska narodna skupnost in Zeleni ne želijo nič drugega kot enakopravnost obeh deželnih jezikov.

PREBERITE

- str. 2 Pogovori ob malici z dr. Ambrozyjem
- str. 3 Povezovanje šol preko meje
- str. 4 „Skupne poti“ na Radišah
- str. 5 Pohujšanje po Cankarju v Beljaku
- str. 6 Vse je zakuhala Slovenija
- str. 7 Neža Maurer o Longo mai

Zvezni pedagoški inštitut
na Koroškem

vabi na

pedagoške dneve

od 5. do 7. julija 1993
v poslopju Delavske
zbornice v Celovcu,
Bahnhofplatz 3

Začetek v ponedeljek, 5. 7. ob 13.30, nato predavanja: „Aktualne tendence v avstrijskem šolstvu“, „Koroško šolstvo“, „Nemščina in komunikacija“; v torek, 6. 7., ob 13.30 „Nemščina in komunikacija“, 14.14 „Učitelji se učijo“; v sredo, 7. 7. ob 13.30 „Nemščina in komunikacija“, 14.15 „Učitelji se učijo“.

S.W.

2. obletnica samostojnosti

Generalni konzul inž. Jože Jeraj je v ponedeljek povabil vidne predstavnike političnega in kulturnega življenja na Koroškem na prigrižek in klepet, da bi se tako v sproščenem vzdušju spomnili dogodkov iz pred dveh let in tako proslavili 25. junij, uradni dan neodvisnosti v Sloveniji. Zastopani so bili tudi predstavniki najrazličnejših organizacij koroških Slovencev.

V Sloveniji pa bodo proslavljali praznik od srede, 23. junija do petka, 25. junija z različnimi proslavami, programi in slavnostnimi sejami. Pred dvema letoma je 25. junija ob slavnostni proglasitvi neodvisnosti pred slovensko skupščino preletelo Ljubljano prvo letalo – drugega dne pa je bila Slovenija že v vojni, ki je trajala deset dni. Zato je razumljivo, da je Slovenija zelo ponosna na svoj praznik.

Vabilo

Zveza koroških
partizanov vabi na tradicionalno

Tovariško srečanje demokratov in antifašistov

v nedeljo, 27. junija 1993 ob 14. uri
pri Peršmanu v Podpeci

Na zgodovinskem kraju protifašističnega boja na Koroškem se bomo srečali bivši partizani, antifašisti in demokrati iz Avstrije, Slovenije in Italije. Srečanja se bodo udeležili zastopniki borčevskih organizacij iz regije Alpe-Jadran, svojo udeležbo pa sta najavila tudi avstrijski zvezni minister Josef Hesoun ter ministrica Republike Slovenije Jožica Puhar s svojimi sodelavci.

Na sporedu bodo nagovori, polaganje vencev ob spomeniku protifašističnega boja ter nastopi recitatorjev in moškega pevskega zbora „Folte Hartman“.

Vabimo vas, da pridete s svojimi sorodniki, znanci in prijatelji, da bomo skupno manifestirali zvestobo izročilom protifašističnega boja – za mir in demokracijo.

Rock-open-air
polet '93

SOKOLI

Refuse Collection

sobota / Samstag

26. 6. '93 · 19.30

BILČOVŠ/LUDMANNSDORF
travnjak pred šolo / Schulwiese

Vstopnina: predprodaja 80.- več. blag. 100.- za mladino do 15. leta vstop prost

Koncert bo ob vsakem vremenu / Das Konzert findet bei jeder Witterung statt

Na konferenci Združenih narodov o človekovih pravicah na Dunaju je bilo mnogo nemira, protestov in raznoraznih potez okrog pravice do nastopa ali sodelovanja raznih predstavnikov ali nevladnih organizacij v pomembnih organih konference. Kdor je pričakoval, da bo do pozitivnih premikov pri uveljavljanju človekovih pravic po koncu hladne vojne prišlo lažje, se je zmotil.

Vlogo, ki jo je svojčas, kot

KOMENTAR

dr. Kristijana Schellandra

Človekove pravice in banane

glavni zaviralec pri „klasičnih“ človekovih pravicah, npr. svobodi mnenja in tiska, potovanj itd., igrala nekdanja Sovjetska zveza, je tokrat prevzela Kitajska. To pa nima nič opraviti s kakšno komunistično ideologijo, kajti na Kitajskem danes gospodarsko vlada manchesterški kapitalizem. Vladajočim sedaj ta zgodovinska ideologija služi le kot orodje pri ohranjanju njihovega oblastnega monopola. Nasprotovanje in strah pred Dalai Lamo pa je pogojen s strahom pred izgubo nadvlade nad Tibetom, ki ga je Kitajska pred desetletji osvojila. Ker bi svoboda mnenja lahko občutno ogrozila enopartijsko diktaturo – glej nekdanji Sovjetski zvez – so kitajski oblastniki – skupaj z glede nedemokratičnosti sorodnimi desno-avtoritarnimi režimi v Maleziji, Singapuru in še kje – najbolj zavzeti nasprotniki klasičnih človekovih pravic.

Čeprav je bil ta konflikt na dunajski konferenci za javnost najbolj pomemben, in razpit obstaja še drug, pomembnejši konflikt. Ta zadeva novejšo kategorijo človekovih pravic – namreč gospodarske in socialne pravice ter pravico do razvoja. Konfliktne strani pri tem niso nova avtoritarna in bogateča velesila ter parlamentarno-demokratične razvite zahodne kapitalistične države. Razpoka teče

predvsem med osiromašenimi množicami v nerazvitih deželah juga in razvitimi državami oz. njihovimi multinacionalnimi koncerni. Slednji diktirajo cene surovin in industrijskih izdelkov. Medtem ko so pri nas npr. banane kljub transportnim stroškom in carinam za polovico cenejše od štajerskih jabolok, morajo države v razvoju plačevati za uvožene industrijske izdelke visoke cene, zaradi katerih so se mnoge obupno zadležile.

Medtem ko so si elite tudi v nerazvitih deželah nakradle mnogo bogastva, so končne žrtve te nepravilne delitve mali ljudje, ki dostikrat nimajo niti trdne strehe nad glavo, prvotni narodi, ženske, otroci.

Krepak nastop nevladnih organizacij in osebnosti, npr. Nobelove nagrajenke Rigoberte Mendin, na Dunaju je bil izraz stremljenja po človekovih pravicah teh ljudi, ki bo v prihodnjih letih verjetno prerastel pomen konflikta v zvezi z klasičnimi človekovimi pravicami, katere so – ob vsej pomembnosti – predvsem tema razvitega sveta. Zato obstaja med človekovimi pravicami in bananami, pa tudi kavo, svilenimi in bombažnimi izdelki na naših prodajalnih policah več povezave kot ste si morda mislili, ko ste prebrali na prvi pogled nekam čuden naslov tega komentarja.

Monopol ORF bo odpravljen, porajajo se nove iniciative

Zanimiva diskusija o tako imenovanih svobodnih radiih prejšnji teden na celovski univerzi je pokazala predvsem eno: da je že cela vrsta interesentov, ki težko čakajo na ukinitev monopola ORF in ki se želijo poskusiti na radijskem področju. Nekateri to kljub obstoječim prepovedim že marljivo počenjajo, kar pa ima ponavadi za posledico zaplenitev oddajnih naprav, hišne preiskave in prisluškovanje telefonskim razgovorom.

Tudi na celovski univerzi želijo študentje imeti svojo radijsko postajo, posebej še, ker je precej študentov, ki študira-

jo medijsko komunikacijo.

Poleg opisovanja avanturističnih prigod iniciatorjev 'piratskih radij' pa je predavateljica Brigitte Busch na kratko orisala tudi trenutni pravni položaj neodvisnih radijskih postaj in perspektive za bodočnost, saj je računati, da bo jeseni razsodba Evropskega sodišča prisilila Avstrijo, da bo dovolila množičnost regionalnih oddajnikov. Poseben pomen bo to imelo za nekomercialne radijske postaje, ki bodo verjetno edina prava alternativa, posebno še za (ne samo etnične) manjšine.

S.W.

Vodstvo „Pogovora ob malici“: Jožko Hudl, dr. Ambrozy in dr. Brumnik

Kultura in šport, temi pogovora z Ambrozyjem

Delovna skupnost „Narodnosti v SPÖ“ je v ponedeljek vabila na razgovor s referentom za kulturo in šport dr. Ambrozyjem v restavracijo Juenna v Čepičah. Rešitve problemov seveda ni pričakoval nihče, vendar se je pokazalo, da so taki pogovori neobhodno potrebni za boljše razumevanje stališč, možnosti in predpisov.

Dr. Ambrozy je v svojem nagovoru takoj prešel k bistvu; najbolj pereče vprašanje, ki ga manjšina trenutno razpravlja z deželno vlado, je integriranje Slovenske glasbene šole v koroško Musikschulwerk. Od načina integracije so odvisne subvencije, s tem pa tudi možnost širine te ustanove. Ambrozy se zavzema za ustanovitev tako imenovane devete okrajne glasbene šole, kar pa pomeni spet dosledno upoštevanje zakona dežele Koroške o glasbeni šoli. (Slovenska glasbena šola bi bila tako finančno precej razbremenjena, po drugi strani pa so v njenem vodstvu bojazni, da bi slovenski učni jezik postal drugorazrednega pomena in da bi ne imeli vpliva na izbiro učiteljev/učiteljic. Predvsem pa je ogrožena obstoječa struktura šole – op. S.W.) Direktna finančna podpora glasbeni šoli pa po obstoječih zakonih ni mogoča, češ da bi to potegnili za seboj tudi financiranje drugih privatnih glasbenih šol. Če ne bo prišlo do sporazuma o krajih glasbenega poučevanja, bo privatna GŠ pač obstajala še naprej – v tem primeru pa ji ni mogoče dajati podpor.

V športu ni problemov, tako vidi Ambrozy. Ustanovitev slovenske športne zveze v okviru dežele je v toliko nemogoča, ker bi za to ne imeli večine v deželni športni svet. Tako kot doslej bo dotiranje slovenskega športa potekalo pod naslovom „ostale zveze“. SAK pa je zaželel uspeha v tekmi z Braunauom in zagotovil, da bo v primeru, če SAK vstopi v

drugo ligo, dobil tudi primerne dostacije.

Jurij Mandl (EL) je sprožil vprašanje, s katerim se ukvarjajo kulturniki v občini Pliberk. Slovenska društva nimajo možnosti nastopanja v „Grenzlandheimu“, zato si Slovenci želijo lastno kulturno hišo. Ambrozy je poudaril, da dežela ne financira gradenj, pač pa le aktivnosti. S tem vprašanjem se mora ukvarjati občina. Dežela le prispeva največ 25% stroškov, kjer je gradnja že sklenjena in v teku. Kot zagovornik integracije pa ne more podpirati zamisli o lastnem kulturnem domu: „Potem bo ločevanje perfektno in drug drugega bodo opazovali, v katero hišo kdo zahaja.“ Treba se je potruditi – kako, pa tudi Ambrozy ni vedel.

„Menim, da gre za to, da se led stali in da se vrata Grenzlandheima odpro za slovenska društva. Tako vendar ne more biti, da se tam lahko gibljejo samo določeni ljudje. Po eni strani želimo skupno Evropo, po drugi pa je tu izključena določena skupina ljudi.“

Albert Sadjak

Jožka Hudla (predsednik SPD Edinost) je zanimalo, ali deželo razvoj in ohranjanje slovenske kulture sploh zanima. V občinskih in deželnih organih Slovenci pač nimajo ustrezne podpore, zato bi bilo potrebno iskati drugačnih rešitev. Res je, da se je že marsikaj zboljšalo, vendar so ti koraki majhni in počasni.

Ambrozy je opozoril na funkcijo Biroja za narodno skupnost, ki ga vodi dr. Apovnik, ki ima nalogo podpirati aktivnosti v kulturi. Vida Obid pa je odgovorila, da so sredstva, ki jih ima Biro na razpolago, minimalna, saj morajo društva in osrednji kulturni or-

ganizaciji skrbeti tako za amatersko delovanje kot tudi za „višjo“ ponudbo, na primer za gostovanje poklicnih gledališč.

Tomaž Ogris je povedal, da žal obstajajo tudi negativne izkušnje, ko Slovence potiskajo ob rob, ne samo v preteklosti,

„Žal obstajajo tudi negativne izkušnje, ne samo iz preteklosti; integracija mora imeti predznak resničnega enakopravnega obravnavanja. Tudi vzdušje je treba spreminjati, pa četudi recimo s pismom Grenzlandheimu.“

Tomaž Ogris

pač pa tudi danes. Primer v Pliberku, ko je občina odklonila odprtje 600. sejma v šotoru SPD Edinost, kljub temu, da je bilo društvo najboljši ponudnik, kaže, da odnos do Slovencev še zdaleč ni po načelu enakopravnosti in enakosti.

S.W.

Nastopi učencev glasbene šole

Sreda, 23. 6. ob 16.30 v Mohorjevi ljudski šoli, ob 19.30 v Modestovem domu in ob 19.30 v farnem domu v Šmihelu skupno z oddelkom Globasnica);

sreda, 30. 6. ob 19.30 v ljudski šoli v Bilčovsu, ob 19.30 v kulturnem domu v Šentprimozu (skupno z oddelkom Žitara vas in Dobrla vas);

četrtek, 1. 7. ob 19.30 v Posojilnici v Pliberku (skupno z oddelkom Vogrče);

sobota, 3. 7. ob 16. uri v društveni sobi v Šentjaku-bu;

ponedeljek, 5. 7. ob 19. uri v Borovljah pri Cingelcu na Trati.

Šolski mostovi preko meje

Že večkrat smo poročali, da prekomejno sodelovanje avstrijskih in slovenskih šol dobiva čedalje bogatejšo vsebino. To dejansko pomeni, da je od začetnih medsebojnih vljudnostnih obiskov učiteljev ter proslavarskih in športnih srečanj učencev že prešlo na višjo raven, ki obe strani dokaj uravnoteženo dopolnjuje v vsakdnevem življenju in delu šole. V mislih imam nekaj najnovejših primerov, ki bodo najbrž zanimivi za marsikaterega od naših bralcev.

Nedavno tega sta ljudska šola iz Žitare vasi in osnovna šola v Črni na Koroškem drugo leto zapored imeli medsebojno izmenjavo svojih učencev. Eni in drugi so za en delovni teden zamenjali svojo šolo za tisto na drugi strani meje. Ker so tega bili deležni najmlajši osnovnošolci, je bil to za večino prvi veliki korak v drugačni svet, pa čeprav samo nekaj kilometrov daleč. Vendar si vsi lahko zamisljamo, kako zanimivo doživetje za mlade glave je to bilo in kako dragoceno je njihovo spoznanje, da slovenski svet zares sega tudi preko meje. Ravnatelj obeh navedenih šol prof. Jožica Ovničeva in Franz Kukovica sta poglede na takšno sodelovanje opisala na ravnateljski konferenci za vse ravnatelje osnovnih šol v slovenjegraški enoti zavoda za šolstvo – predvsem zaradi spodbude drugim dvojezičnim in osnovnim šolam po celotni Koroški, saj so nujne izkušnje že dovolj oprijemljive. Hkrati je ravnatelj F. Kukovica predstavil novi vodnik po avstrijski Koroški – prvo od skupaj kar treh napovedanih knjig Deset sprehodov

med Slovenci na Koroškem, ki ga je pred kratkim izdalo Strokovno pedagoško združenje v Celovcu, pripravila pa sta ga skupaj z Nikom Ruplom. Knjiga je zares lepa in dobrodošla predvsem zaradi dodatne slikovne in zgodovinske dokumentacije in bo nedvomno koristila tudi našim šolam za lažjo pripravo njihovih šolskih obiskov zamejske Koroške.

Naslednji primer je skupni „projekt teden“ osnovnih šol iz Wiesa in Radelj, v katerem je sodelovalo približno po 20 učencev na osnovi skupnega tujega jezika, torej angleščine. Pod skupnim geslom Šola nekoliko drugače – Schule ein wenig anders – School Somehow Different so v enem tednu skupnega dela v radeljski lovski koči, kot začasni skupni šoli, opravili celo vrsto privlačnih nalog. Veliko so pripomogli tudi k izidu skupnega glasila 9 glavnih šol okraja Deutschlandsberg in treh osnovnih šol iz radeljske občine (Radlje, Vuzenica in Muta) Bridges (Mostovi), ki so ga kar na 40 straneh v angleščini napisali – seveda tudi s pomočjo svojih

učiteljev – ter s prepričljivimi sredstvi mednarodne likovne govornice narisali učenci sami. Za tisk in uredništvo je na zares visoki strokovni in tehnični ravni poskrbela glavna šola v Ivniku/Eibiswaldu. Vsebinska je zelo pestra in je polna globokih misli o svetovnem in sosedskem miru, prijateljstvu in sodelovanju ne glede na narodnostne in verske razlike, o lepi in prijazni naravi in seveda brezmejni mladi ljubezni. V glasilu je tudi obilica fotografске dokumentacije s skoraj vseh sodelujočih šol. Vsekakor ponovno zelo lep dosežek in enako spodbuden primer kot prvi.

Posebno študijsko poglobitev je prekomejno sodelovanje dobilo na nedavnem avstrijsko-slovenskem posvetu v Radovljici, ki ga je v imenu koroškega deželnega pedagoškega inštituta v Celovcu vodil dr. Teodor Domej, zdaj pa je podobna vsebina s poudarkom na medkulturnem vzgojnoizobraževalnem delu v pripravi za letošnji pedagoški teden v okviru štajerskega deželnega inštituta 13. julija v Gradcu. Sodelovali bodo pedagoški svetovalci slovenskega zavoda za šolstvo ter učitelji in učenci šol iz radeljske občine.

Vse to pa so že takšne oblike prekomejnega sodelovanja, ki so nam z vso upravičenostjo lahko v ponos.

Franček Lasbaher

Cerkvica na Humčah ob Dravi renovirana

Vzhodno od Glinj, na severnem bregu Drave, stoji humška cerkvica, podružnica žihpoljskega zvona. Tako kot vas Humče, je tudi cerkvica posvečena sv. Lenartu in prvič omenjena v zgodnjem 15. stoletju. Zaradi odseljevanja prebivalstva je vedno bolj samevala in začela razpadati. Poleg tega je težko dostopna, kajti iz Žihpolj vodi do nje le malo boljši kolovoz. Odkar je prenehal voziti brod preko Drave, je tudi nekdanja tesna povezava z Glinjami in Borovljami docela zamrla.

Pred leti je domačin Rauper, major avstrijske vojske, sprožil pobudo za obnovo propadajoče cerkvice in z veliko podporo

prebivalstva ter s pomočjo vojske je restavriranje tudi uspelo. Med obnovitvenimi deli so odkrili tudi dobro ohranjene freske v notranjosti

cerkve.

Minulo soboto je ob navzočnosti mnogih krajanov v okviru obširne svečanosti krški škof Kapellari blagoslovil obnovljeno cerkvico in jo predal njenemu namenu. Pri proslavi sta sodelovala tudi moški zbor SPD „Borovlje“ in „Sekstet Borovlje“.

Obnovljena cerkvica na Humčah

Lutkovna predstava „Tobija“ v otroških vrtcih:

četrtek, 24. 6. 1993, ob 9. uri v otroškem vrtcu v Škofičah, ob 11.15 uri v otroškem vrtcu SŠD v Celovcu;

petek, 25. 6. 1993, ob 9. uri v otroškem vrtcu v Železni Kapli, ob 11. uri v otroškem vrtcu v Šentprimozu.

Gostuje lutkovna skupina KOKI iz Brežic. Prireditelj: Slovenska prosvetna zveza in otroški vrtci

NOVICE
IZ

SLOVENIJE

Končan „punt“ slovenskih kmetov

V noči s srede na četrtek prejšnji teden se je končala največja protestna akcija slovenskih kmetov proti vladini politiki do zagotovljenih odkupnih cen. Kmetje so jo imenovali stavka, vendar, ker so kljub temu opravljali svoje delo – kdo pa bi deloval v svojo škodo? – je bil to bolj politični in socijalni punt. Začeli so ga prekmurci kmetje, ki so tudi najbolje organizirani, razširil se je po vsej Štajerski, kljub solidarnostnim izjavam pa dalje ni posegel. Prekmurci so najprej zaprli mejna prehoda Dolga vas in Hodoš, naslednji dan še prehod s Hrvaško Zavrč in nekaj manjših, manj pomembnih prehodov, tretji dan pa je bil na vrsti tudi mejni prehod v Gornji Radgoni. S tem so praktično paralizirali mednarodni promet z Madžarsko in Avstrijo, kar pa je najhujše, v kolonah tovarnjakov je bilo tudi precej živine, za katero je bilo slabo poskrbljeno.

Radikalen protest slovenskih kmetov pa ni naletel na popolno razumevanje slovenskega delavstva. Nekateri so jim očitali pretiravanje, saj imajo

vendarle zagotovljena delovna mesta in tudi dovolj hrane, njihovim pozivom pa se niso odzvali tudi tradicionalno puntarski tolminski kmetje, ki so izjavili, da imajo v tem času dovolj bolj pametnega dela kot zapirati državne meje.

Kompromisni sporazum z vlado sta podpisala vodji pogajalske skupine, predsednik Združene zveze Slovenije Leo Frelih in predsednik Kmečke zveze v Slovenski ljudski strani Jože Zagožen. Sporazum prinaša delno cenovno zvišanje pšenice, sladkorne pese, mleka, govejega in prašičjega mesa, še daleč pa ne zadovoljuje zahtev kmetov.

Slovenski kmetje so kljub vsem pritožbam glede na cenovna razmerja v zadovoljivem položaju. Tudi davčna politika jim je vsaj prizanesljiva. Kako bodo ravnali ob približevanju Evropi, katerega si Slovenija tako močno želi, je seveda veliko vprašanje. Resda je položaj kmetijstva povsod težak, a slovenski kmetje bi se morali bolj poglobljeno ozirati tudi po kmetih v bližnji Avstriji in na Koroškem.

Številne prireditve ob 400-letnici zmage nad Turki pri Sisku

Od nedelje dalje v Sloveniji potekajo številne prireditve v spomin na znamenito bitko pri Sisku, v kateri je združena krščanska vojska dežel Kranjske, Štajerske in Koroške premagala Turke in s to prvo kopensko zmago zaustavila njihov prodor v Evropo.

Prireditve potekajo na Turjaku, v čast Andreja Turjaškega, in v domžalski občini, kjer je bil doma drugi poveljnik te združene vojske Adam Ravbar.

V dvorišču Turjaškega gradu je bil na nedeljski slovesnosti govornik slovenski obrambni minister Janez Janša. Ob tem pa je povišal tudi nekaj častnikov slovenske vojske. Na Malem Ločniku, kjer je cerkvica sv. Ahaca, ki je bila po zmagi prezidana in je dobila ime po tem svetniku prav zaradi dneva dobljene bitke, je 22. julija ma-

ševal ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar, včeraj pa je bila v Narodnem muzeju Slovenije v Ljubljani odprta tudi velika razstava Bitka pri Sisku 1593-1993.

Domžalčanom pripada drugi del proslavljanja. Med drugim bo v petek, 25. junija v dolini pod gradom Krumperk koncert pihalnih godb, dan kasneje pa bo na istem mestu osrednja prireditev, velik gledališki spektakel v devetih slikah scenarista in režiserja Petra Militarova o Adamu Ravbarju in bitki pri Sisku, v katerem bo nastopilo kar 250 igralcev in statistov. Ne nazadnje pa je ob obletnici bitke izšla tudi knjiga Ivana Sivca z naslovom Jutro ob kresu, številni zgodovinarji pa bodo na seminarjih in simpozijih osvetlili dejanski slovenski delež pri tej bitki.

V Ljubljani odprli sejem industrijske kooperacije

Od ponedeljka, 21., do sote, 26. junija poteka v Ljubljani 1. Mednarodni sejem industrijske kooperacije pod geslom „V sodelovanju je moč“. Na njem se bodo predstavile kooperacijske firme iz Slovenije, Avstrije, Italije in Madžarske. Sejem je namenjen predvsem strokovnja-

kom, ki iščejo za svoja podjetja kooperante in je v tem smislu usmerjen v mednarodno delitev dela. S tem v prostoru Alpe-Jadran že drugi sejem po celovškem Componenta predstavlja možnosti medpodjetniškega in prekomejnega sodelovanja.

J.R.

KULTURI KOTIČEK

Kako z množično kulturo?

Srečanja pevskih zborov so med Slovenci že tradicionalna. V preteklosti, ponekod pa tudi še v sedanjosti, so bila in so povezana z množičnimi narodnimi manifestacijami. Pesem je služila kot okvir za vsebine, ki so bile ponavadi politične narave. Takšna srečanja so bile narodnopolitične manifestacije. Pelo pa se je seveda tudi ob raznih drugih priložnostih pesem je imela in še ima v različnih okoliščinah različne vloge.

V današnjem času so srečanja pevskih zborov bolj ali manj družabnega pomena. Pevci se poveselejo, pogovorijo, spoznajo nove kraje in ljudi. Nekaj takih srečanj je prav zdaj v juniju na Koroškem: srečanje okteta na Suhi, folklorno srečanje v Žitari vasi, srečanje pevskih zborov iz Slovenije, Italije in Koroške na Radišah itd. Krona vsakoletnega pevskega entuziazma pa je vsakoletno srečanje pevskih zborov v Stični. Ta junijski pevski tabor je prav gotovo največji na Slovenskem.

Pri takih srečanjih ponavadi ne gre za kvaliteto kot merilo pevskega ustvarjanja, pač pa za dogodek z množično udeležbo, za prijateljsko srečanje. To so slej ko prej zelo priljubljene oblike družabnosti in združevanja med Slovenci. Nekateri menijo, da je tudi to način izražanja volje do „uveljavljanja slovenstva“.

Taka srečanja so prav gotovo koristna in so ena izmed možnosti za smiselno oblikovanje prostega časa. Pa še kaj denarja priteče v društvene blagajne, če pomislimo, da so predvsem poletne veselice (v šotorih) finančno donosne. Tudi tega ne gre prezreti.

Vendar: eno so vesela sre-

čavanja, ki brez dvoma terjajo mnogo organizacijskih naporov, drugo pa je, da del javnih občil in slovenskih struktur krmilo vse bolj pogosto obrača drugam: očitno iz komercialnih pobud in zaradi miselne revščine usmerja pozornost od temeljnih problemov življenja v zlagane svetove idolov „množične kulture“, komercialne glasbe, komercialnega športa, komercialne surovosti itd.

Tudi zaradi tega si dandanes lahko razlagamo dezorientacijo (predvsem) mladih, različne oblike njene družbene pasivizacije in nezainteresiranosti. Zato z vso odločnostjo postavljam na dnevni red problem t. im. „množične kulture“, ki ne kultivira človeka, temveč ga v različnih vidikih pohablja, dehumanizira.

Slovenci dokaj radi skomercializirano, obrabljeno in desetletja znano produkcijo „množične kulture“ prodajamo v imenu kulture, bodisi kadar gre za zabavno glasbo bodisi za t. im. „lahke“ gledališke burke, ki ustrezajo le intelektualnemu in emotivnemu razkroju ali stagnaciji.

Če naj bi bil tudi to delež k slovenski kulturi, je odločilno vprašanje, kakšno mero in kakšno veljavo mu posvečamo?! Prepričan sem, da je tega preveč, ponavlja se in postaja nezanimivo. Lepo je slišati/videti polko, valček in slovensko narodno pesem. Če pa je tega iz dneva v dan na pretek preko vizualnih in akustičnih medijev in če ta zvrst „množične kulture“ zaseda prvo mesto v kulturnem delu, je to dokaz duhovne revščine. Potemtakem ne bi mogli govoriti o naravnem in estetskem razvoju kulturnega življenja.

Janko Malle

Tabor pevskih zborov v Šentvidu pri Stični

V nedeljo je bil v Šentvidu pri Stični na Dolenjskem spet tradicionalni Tabor slovenskih pevskih zborov, na katerem se je srečalo in nastopilo kar 44 ženskih, 87 moških in 43 mešanih pevskih zborov, sedem zborov pa je bilo tudi iz zamejstva (iz Koroške MePZ „Peca“ iz Globasnice in zbor

SPD Gorjanci iz Kotmare vasi). Na skupnem nastopu v nedeljo popoldne jih je nagovoril slovenski minister za kulturo Sergij Pelhan. Poleg pevcev so nastopile tudi nekatere godbe, med njimi vodilna Godba slovenske policije pod vodstvom Milivoja Šurbeka, ter folklorna skupina iz Račne.

„Skupne poti“ na Radišah

Pod geslom „Skupne poti“ je SPD Radiše 13. rožnika 1993 vabilo k mednarodnemu pevskemu srečanju v kulturni dom na Radišah.

30 let sodelovanja med Kropro in Radišami. 30 let je kar lepa doba v življenju človeka. 30 let prijateljskih vezi med dvema društvoma pa je obletnica, ki jo je zares treba primerno praznovati.

Tako so se v nedeljo popoldne na Radišah zbrali sledeči zbori: moški zbor Kulturno-umetniškega društva „Stane Žagar“, ki ga je že vseh trideset

meje tudi odstranjujejo s svojo pristrčnostjo, čustvenostjo in razumevanjem.

Pred tridesetimi leti so bili vzpostavljeni stiki med Radišani tostran in Kroparji onstran Karavank. Obe naselji sta vsak po svoje nekaj posebnega. Kropa, stisnjeno naselje med hribi, Radiše, širna planota na Sotnici v neposredni bližini Celovca – toda v obeh krajih, tako v Kropro kot na Radišah, je pevska dejavnost zelo razgibana.

Pogosto skupno prepevanje v vseh teh tridesetih letih je pri-

vseh treh zborov. Nastopi posameznih zborov iz Doline in Radiš pa so se od takrat naprej občasno izmenoma vrstili v Kropro, Dolini pri Trstu in na Radišah.

S kulturnim društvom iz Globasnice pod Peco SPD Radiše doslej ni imelo skupnih nastopov. To srečanje pa naj bi bilo začetek tesnejšega sodelovanja.

Geslo srečanja „Skupne poti“ nas usmerja, naj se družimo tudi z društvom naroda sosedu na Koroškem. V začetku sedemdesetih let je prišlo na pobudo Gerharda Lepičnika do prvih skupnih nastopov Pevskega krožka Žrelec – Sängerrunde Ebental in pevskim zborom Radiše. Od tistih časov dalje so redni skupni nastopi ali v Žrelcu ali na Radišah. Slovenska pesem v Žrelcu, nemška pesem v kulturnem domu na Radišah – z razumevanjem in dobro voljo bo tudi v prihodnosti možno hoditi po skupni poti.

Vse te navedene skupine so izvedle spored te prireditve. V začetku in na koncu tega slavlja pa je dve fanfari zaigral kvartet trobent pod vodstvom Francija Ogrisa.

S fanfaro pa prireditev še ni bila zaključena. Skupno petje vseh sodelujočih, obujanje spominov, sproščena in pristrčna družabnost – vse to je trajalo tja do polnočnih ur.

Zahvala in priznanje vsem nastopajočim in sodelavcem!

Neži Povše

Začetnika 30-letnega sodelovanja: radiški pevski zbor...

let vodi profesor Egi Gašperšič; dva zbora iz Doline pri Trstu – moški zbor Prosvetnega društva „Valentin Vodnik“, ki ga vodi Ignacij Ota, ter dekliska pevska skupina, ki jo vodi Ivo Tul; mešani pevski zbor „Peca“ Slovenskega kulturnega društva v Globasnici pod vodstvom Stanka Polcerja in Pevski krožek iz Žrelca – Sängerrunde Ebental, ki ga vodi Heinz Fischer. Poleg omenjenih zborov so spored izvajale še pevske skupine SPD Radiše.

„Prijateljstvo na pozna meja! Freundschaft kennt keine Grenzen! Amititia non cognosce frontiere! so pogosto gesla onih, ki najprej z veliko vnmemo postavljajo meje in pregrade in se nato častihlepo ženejo, da bi jih premagovali“ s temi uvodnimi besedami je predsednik SPD Radiše Tomaž Ogris nagovoril navzoče.

Vsako mejo, kjerkoli je, so postavili ljudje. Ljudje pa te

vedlo do pristrčnih vezi med obema skupinama. Ta krog prijateljev se je prav v Kropro razširil leta 1969 ob 75-letnici tovarne Plamen – s pristopom pevskega zbora Valentin Vodnik iz Doline pri Trstu. Takrat je v Kropro močno zadonela pesem iz grl

... in moški zbor „Stane Žagar“ iz Kropro

Radišani pripravljajo premiero**MUNDE v Zgornjih Rutah**

Radišani spet pripravljajo krstno uprizoritev. Tokrat so že drugič posegli po delu tirolskega dramatika samouka Felixa Mittererja. Po dobrih izkušnjah z uprizoritvijo njegove drame Domov v letu 1990 so si tokrat izbrali t. im. dramo vrh gore Munde. Novejše delo Felixa Mittererja je prevedla Alenka Bole-Vrabc, za prizorišče pa so si izbrali vzpetino nad Kučnikovo domačijo v Zgornjih Rutah, kamor so postavili preprosto in učinkotivno sceno – velik gorski križ. Ob njem in okrog njega se dogaja drama, ki bi se v dolini, v vsakdanjem okolju le težko

zaostri do take mere. Vrh gore, višina nad 2000 m, in seveda nekaj alkohola sprostitjo strasti v skupini delavcev kletarjev. Razvnamejo se notranje napetosti, da si „zmečejo“ v obraz vse, kar se je v njih kuhalo že v dolini ob delu in medsebojnih odnosih.

Delo je ljudska igra s poudarjenimi elementi socialne drame z dodatno motečim faktorjem, ki ga predstavlja član skupine – turški gastarbajter. Prav zaradi aktualnosti in avtorjevega spretnega slikanja medsebojnih socialnih in notranjeskupinskih odnosov pa je tudi napeta in ustreza današ-

njemu času tudi na Koroškem.

Igralsko skupino sestavlja pet igralcev, ki se ves čas gibljejo okrog križa. Zakulisja ni. Velika prava scena so hribi, ki se raztezajo proti Obirju in Peci. Zares čudovita panorama. Tudi to prispeva k vzdušju, saj daje občutek avtentične predstavitve drame.

Režiser Nuži Wieser pravi, da je bilo ob nastajanju uprizoritve kar nekaj težav, med drugim se jim je v tem času polomil tudi eden izmed igralcev.

Premiera bo v petek, ponočitev v soboto, 25 in 26. junija, obakrat ob pol devetih zvečer, rezervni termin pa je nedelja. Gledalcem ogled zelo priporočamo, toplo oblačilo pa ne bo odveč, saj je prizorišče skoraj na 800 m nadmorske višine.

J.R.

„Drezanje v kamen“

Nekako potihem pripravljajo letošnjo premiero tudi v Šentjanžu. V prenovljeni stari šoli se pridno zbira mladež in skupaj z režiserjem Petrom Militarovim in ob pomoči koreografa Janeza Mejača „študira“ mladinsko igro Drezanje v kamen.

Delo je že pred leti za radijsko izvedbo napisal zelo uspešen avtor Frane Puntar, odrsko priredbo je opravil Peter Militarov, za šentjanško uprizoritev pa je glasbo na novo napisal Urban Koder.

Zgodba se pleče okrog kamna, za katerega deklica v svoji nepokvarjeni otroški domišljiji pravi, da poje in govori (če le hoče, a že dolgo noče), tega pa ji nihče ne verjame. Vsi se ne-

kako norčujejo iz deklice in njenega kamna...

Čudovit svet otroške domišljije, podprt z lirčnim besedilom, v katerega je avtor vključil tudi precej življenjskih resnic za odrasle. Mladi igralci sodelujejo z veseljem. Predstava bo zelo razgibana, polna čudovitih glasbenih vložkov. Uprizoritev bo v nedeljo 27. 6. zvečer ob pol desetih na dvorišču stare šole, torej na prostem. Ne zamudite je in pripeljite s seboj tudi svojo mladež.

Že v torek pa bo šentjanška igralska skupina s to predstavo odpotovala na evropsko gledališko srečanje narodnih skupnosti na Sardinijo. Srečno in veliko uspeha!

KULTURNE NOVICE

Poletna gledališka šola

Letošnja poletna gledališka šola Zveze kulturnih organizacij Slovenije bo od 11. do 18. julija v Cerknem. Poudarek pa je na gledališkem usposabljanju srednješolcev in študentov.

Delo bo potekalo v petih skupinah s po največ od 10 do 15 udeležencev. Skupine se bodo ukvarjale s sledečimi temi: od teksta do uprizoritve, kabaret, glasba v gledališču, od teksta do lutkovne predstave in mejne gledališke oblike.

Seminar bodo vodili najboljši slovenski režiserji in igralci, gostovala pa bosta tudi angleški režiser Darril Boot in igralka Rebecca Cahpmari.

Razstava fotografij Lojzeta Ojsterška

V petek, 18. junija, so v Kulturnem centru Ivan Napotnik v Velenju odprli razstavo fotografij Lojzeta Ojsterška, zanimivega samouka, ki se je vedno s svojim aparatom znašel ob pravem času na pravem mestu. Slike prikazujejo širši spektrum političnega in splošno-družbenega dogajanja, v veliki meri pa beležijo tudi minljivost Saleške doline, propadanje kmetij, posledice rudarjenja. Najboljše umetniške slike Lojzeta Ojsterška pa so nastale prav v soju rudarskih svetilk v rovih globoko pod zemljo.

Etično čista šentflorjanska srenja

S „Pohujšanjem po Cankarju“, adaptacijo Cankarjevega „Pohujšanja v dolini Šentflorjanski“ Martina Kušaja, Iva Svetine in Mateje Bizjak, je v sklopu odrskih predstavitev „Spektrum 93“ v Beljaku v Kongresni hiši gostovalo Slovensko mladinsko gledališče iz Ljubljane. Predstava je pri-

vabila lepo število slovenskih in nemško govorečih gledalcev – za slednje so besedilo tudi simultano prevajali.

Poznavalci režij Martina Kušaja vedo, da zavzeti režiser ne sklepa kompromisov na račun izpovedi in tako imenovanih družbenih konvencij. To pa tudi pomeni, da se ne izogiba

Bralne značke za otroke, ki radi berejo

Že šestnajstič so otroci, ki so prebrali določeno število knjig, prejeli za svojo „pridnost“ značke. To majhno priznanje je seveda predvsem vzpodbuda, da bi knjiga postala del življenja, izobrazbe in hkrati pomemben način preživljanja prostega časa.

V Mladinskem domu v Celovcu so otroke razveselili najprej umetniki pisane besede, naša Lenčka Kupper, Tone Pavček iz Ljubljane, pesnik Jože Zupan pa je predstavil tudi ilustratorja zadnje Pavčkove knjige Lucijana Raščiča. Z Lenčko so otroci kajpada tudi zapeli nekaj njenih, med otroci že kar „ponarodelih“ pesmic. Tone Pavček se je izkazal kot pravi humorist in otroci so se prisrčno nasmejali njegovemu pripovedovanju, kako je sam

preživljal leta v šoli. Pravzaprav se ni nič spremenilo, tudi danes je otrokom pot v šolo čisto zanimivejša kot pa šola. S Pavčkom so otroci zapeli „Barčica po morju plava“ in tudi pesnik je ugotovil, da se stvari ne spreminjajo kaj dosti: „Učenci se menjajo, učitelji se menjajo, predsedniki na slikah v šoli se menjajo, vi pa še vedno pojeje 'Barčico', tako kot nekdaj mi,“ je dejal.

Potem pa so bili otroci skupaj s svojimi mentorici nagrajeni s knjigami in seveda značkami: dijaki in gojenci Mladinskega in Modestovega doma, varstva javne dvojezične ljudske šole v Celovcu, slovenske gimnazije, bralci in študijske knjižnice, pa tudi otroci prosvetnih društev „Bilka“, „Herman Velik“ in „Radiše“. S.W.

Jezik je duša

JANKO MESSNER

Kaj je turistično obeležje?

V Nedelji 23. velikega travna t. l. je zapisal Reginald Vospersnik v komentarju z naslovom „...še zemlja ne pije njegove krvi“ tale uvodni stavek: „Pred nedavnim je manjši krog slovenskih rojakov v zdaj – pred sezonskim navalom – še idilični tišini koroškega turističnega obeležja razpravljali o aktualnih narodnostnih vprašanjih.“

Pisec z rabo besede „obeležje“ dokazuje, da nima občutka ne za njeno puhlost ne za njen tuji izvor, saj izvira iz bratske srbohrvaščine. Da je pogledal v slovar, bi našel tam za srb. „obeležiti“ oz. hrv. obilježiti slovenska glagola z a z n a m o v a t i, o z n a č i t i, za „obeležje“ oz. „obilježje“ pa celo vrsto slovenskih samostalnikov: o z n a č b a, o z n a k a, z n a m e n j e, s p o m i n e k i d r. Že slovenski udomačeni glagol „b e l e ž i t i“ – iz njega sta izpeljani besedi „obeležiti“ in „obeležje“ – nam ni potreben, saj imamo dva domača: z a p i s a t i i n z a p i s o v a t i, za „beležnico“ pa zapisnico, če se nam upira raba tujke „notes“, za „beležko“ pa zapisek ali notico!

A kaj je pisec hotel res povedati s „turističnim obeležjem“? Očitno to tudi njemu ni jasno. Da je pogledal v Slovenski pravopis, bi bil našel za „obeležiti“ puščico k z a z n a m o v a t i, k a r a k t e r i z i r a t i, „obeležja“ pa tam sploh ne bi bil našel. To pa bi ga bilo nemara opozorilo na nastavljenost. Ne morem si misliti, kaj si je pri tem mislil. Morebiti turistično okolje ali turistični okoliš, če je turizem opravilo, saj govorimo npr. o proizvodnem okolišju. Teško je popravljati nesmisel. V zadnjih treh, štirih letih se je razširila tudi raba „spominsko obeležje“ za spominske plošče in v kamen vklesane podatke o padlih za svobodo. In vendar imamo že od Jurčičevih časov dalje tudi v literaturi, ne samo v ljudskem jeziku, za take manjše spomenike izraz z n a m e n j e, npr. v spomin na ta dogodek so postavili znamenje (umetniško oblikovano ali manjše arhitekturno delo), za spomin na velike zgodovinske dogodke in ljudi pa postavljajo spomenike... „Obeležje“ pa je megljena, prazna beseda, služkinja za vse in nič, kakor nam dokazuje gornji primer.

Res pa je videti novomodno imenitna prav zaradi tega, ker se skrivnostno spogleduje z nerazložljivostjo, skrivajoč se za tančico posebne učenosti. Morda pa se je R.V. prav zato povezal z njo?

konfliktov, provokacija gledalca pa je sestavni del predstave in tudi njena popredstavitvena sekvenca. Tega pravila se je držal tudi tokrat.

Kušej je „Pohujšanje“ postavil v brezčasni prostor „pridne“ vaške srenje, kjer so družbeni ugled, funkcija, pozicija in delo jasno določeni in

stost, pač pa za etično čiščenje družbe pod krinko svetih vrednot.

Izpoved „Pohujšanja po Cankarju“ ni ekskluzivno prikrojena za slovenski socialni in odnošajni prostor, pa čeprav je vzniknilo iz njega. V sebi nosi vesoljno sporočilo: tako, kot so globalni grehi tudi sovraštvo do tujcev, hlapčevstvo in hlapčevanje, nasilje in oblastništvo, slinarstvo in laž ter samozadovoljna pravičnost, ki ji lahko rečemo tudi hinavščina.

Dostop do tematike je bil režiserju toliko lažji, ker se je sam počutil kot tujec in mu je bil do takrat tudi Cankar bolj ali manj tujec. S to interpretacijo potiska Kušej pod nos zrcalo slehernemu pravičnemu, predvsem pa tistim, ki bi radi v imenu nekih nedefiniranih, a z raznimi -izmi (predvsem sklicevanje na vero in njene resnice je pri njih zelo priljubljeno) namazanimi limanicami obdržali svoje monopole oblasti, vpliva, bogastva in tako naprej.

Kot smo že vajeni, je Mladinsko gledališče svojo nalogo opravilo pogumno in spretno, posamezni karakterji so bili izluščeni do potankosti. Nekatere scene so bile nekoliko dolgovazne, kar pa ni motilo navdušenja številne publike. Spektrum 93 je na vsak način doživel odlično predstavo. L.K.

OBZORNIK

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Priveditelj
Četrtek, 24. 6. 20.00	v farnem domu v Selah	Zaključni koncert ob 15. obletnici Glasbene šole na Koroškem	GŠ in Pevsko društvo Sele
Petek, 25. 6. 17.00	na dvorišču Mohorjeve, v Celovcu	99. „Rock ob meji“ nastopajo: „4 Problems“ Trip iz Celovca, G.A.S. Heavy Les Wanted, Tomaž Domicelj & projekt Triglav iz Ljubljane	KDZ in Mohorjeva
Petek, 25. 6. 20.30	na Zgornjih Rutih pri Kučniku	Felix Mitterer: Munde ; režija: Nuži Wieser	SPD „Radiše“
Petek, 25. 6. 19.30	v farnem domu v Selah	Predstavitve knjige Hansa M. Tuscharja Zell/Sele	
Sobota, 26. 6. 20.30	na Zgornjih Rutih pri Kučniku	Felix Mitterer: Munde ; režija: Nuži Wieser Ob slabem vremenu v nedeljo, 27. 6. ob istem času	SPD „Radiše“
Sobota, 26. 6. 19.30	v Bilčovsu na travniku pred šolo	Rock-open air polet 93 nastopajo Sokoli iz Ljubljane, Refus collection z Bistrice v Rožu. Koncert bo ob vsakem vremenu!	SPD „Bilka“
Sobota, 26. 6. 20.30	v kulturnem domu v Šentprimozu	Koncert „S pesmijo v poletje“ Nastopajo: MoPZ „Vaščani pojo“, otroški zbor SPD „Danica“, MePZ SPD „Danica“	SPD „Danica“
Sobota, 26. 6. 14.00 oz. 15.00	v Strokovni kmet.-gosp. šoli v Šentrupertu	Zaključna prireditev v Šentrupertu pri Velikovicu z ogledom razstave, petjem, plesom in igro „Priložnostni zdravnik“ po Moliere	SKGŠ
Sobota, 26. 6. 18.00	v gostilni Leder v Ponikvi	Lutkovno gledališče v okviru Bistriških kulturnih dni	Občina Bistrica pri Pilibkeru
Nedelja, 27. 6. 14.00 in 16.00	v Strokovni kmet.-gosp. šoli v Šentrupertu	Zaključna prireditev (glej zgoraj)	SKGG
Nedelja, 27. 6. 20.00	v farni dvorani v Šmihelu	Neža Maurer „Sonce nima hlačk... aber jeder Lupm sein Dach“; Igrajo „Profidiletanti“ Mladinskega doma v Celovcu; režija in koreografija Zdravko Haderlap	SPZ in KPD „Šmihel“
Nedelja, 27. 6. 14.00	pri Peršmanu v Podpeci pri Železni Kapli	Tovariško srečanje demokratov in antifašistov slavnostni govorniki: dr. Marjan Sturm, avstr. zv. minister Josef Hesoun, ministrica R Slovenije Jožica Puhar; sod.: recitatorji in MoPZ „Foltej Hartman“	Zveza koroških partizanov
Nedelja, 27. 6. 20.00	v farni cerkvi v Ločah	Reke mojega življenja – večernice	SPD Jepa-Baško jezero, KKZ, fara Loče in Šteben
Nedelja, 27. 6. 21.30	na dvorišču pred staro šolo v Šentjanžu	Frane Puntar: Drezanje v kamen Režija: Peter Militarov Igrajo člani igralske skupine iz Šentjanža. Ob slabem vremenu predstava odpade	SPD „Šentjanž“
Sobota, 3. 7. 20.30	na Humu pri Rožku podružniški cerkvi na Humu	Koncert ustne harmonike in kitare; nastopa Vladimir Horvat in Igor Saje	KD „Peter Markovič“ in Kat. mladina
Sobota, in nedelja, 3. in 4. 7.	Werkhof Bistrica	Eksperimenti iz gline	Občina Bistrica pri Pilibkeru
Nedelja, 4. 7. 8.00	od gostilne Riepl v Podpeci	Pohod na Peco	SPD „Zarja“
Sobota, 10. 7. 20.30	pred občinskim pokopališčem v Železni Kapli	Poletna noč	SPD „Zarja“
Nedelja, 18. 7. 9.30	iz Čirkovč pri Pilibkeru izpred Lombarja	XIV. pohod na Komelj in svečanosti v spomin Domnovi četi Za tiste, ki poti ne zmorejo peš, zbirališče ob 11.00 pri gostilni Pistotnik na Komlju	
Ponedeljek, 19. 7. 10.00 do 23. 7.	v Mladinskem domu na Rebrci	Kreativni dnevi za dekleta – cena 900 šil. za polni penzion; prijave pri KKZ, tel. 0463/516243.	

Nasprotja v bosansko-hercegovskem predsedstvu

Vodja bosanskih Muslimanov Alija Izetbegović ima očitno težave tudi v svojih vrstah. Že dalj časa je znano, da mu najbolj nasprotuje član predsedstva Fikret Abdić, znani poslovnež in direktor pred leti razvpitega Agrokomerca. Zaradi vojnih razmer se je bosanskohercegovo predsedstvo v ponedeljek sestalo v Zagrebu, v intervjuju za hrvaško televizijo pa je prav Abdić izrekel hudo

kritiko na račun Izetbegovića. Ta je bil ob začetku zasedanja še na obisku v Kopenhavnu in se je predsedstvu pridružil šele v ponedeljek zvečer. Na seji naj bi določili politiko za nadaljnja pogajanja v bodoči ureditvi BiH z ozirom na hrvaško-srbski sporazum o njeni razdelitvi na tri države, ki pa jo je Izetbegović doslej odločno zavračal, slišati pa je, da si člani predsedstva niso njegovega mnenja.

General Veljko Kadjević: „Za razpad Jugoslavije je kriva Slovenija“

Beograjska založba Politika je pred nedavnim izdala knjigo spominov o procesu razpadanja Jugoslavije. Napisal jo je obrambni minister nekdanje Jugoslavije in načelnik generalštaba Veljko Kadjević.

„Politika“ te knjige najbrž ne bi izdala, če bi bila v njej kakršnakoli obtožba

najbolj izvirnimi informacijami, ki jih je zajemal iz prve roke.

V knjigi „Moje videnje razpada“ Kadjević pravi, da se je Jugoslovanska ljudska armada uspešno razvijala do srede šestdesetih let, potem pa sta se v obrambnem sistemu pojavili dve liniji. Kardelj in Bakarić (Hrvaška) sta proces razgrajevanja zvezne države začela prenašati tudi na JLA. Vojska jima je bila preveč unitarna in ostanek birokratske, centralistične ureditve. V posameznih republikah so se začele formirati teritorialne obrambe. Najbolj jo je razvila Slovenija, ki se v letu 1989 tudi ni dala razorožiti.

Slovenija se je po Kadjevićevih trditvah že vsaj deset let pripravljala na odcepitev od Jugoslavije. To je pokazal tudi proces proti četverici v Ljubljani, saj je bila JLA takrat zaradi sistematične propagande že močno osovažena. Ko so nastopili junijski dogodki leta 1991, je slovenska teritorialna obramba napadla enote JLA na vseh mestih, kjer so hotele zavarovati državne meje. Enoten proti armadi uperjen slovenski narod je svojo teritorialno obrambo v celoti podpiral, zvezna vojska, tedaj še „ljudska“, pa ni hotela nastopiti proti ljudstvu in je raje Slovenijo zapustila brez maščevalnih akcij in novih uničevanj.

Po slovenski odcepitvi je šel plaz dalje. Hrvati so na te trenutke komaj čakali.

Kadjević v svojih spominih seveda ne upošteva, da je Slovenija kar precej časa z različnimi predlogi opozarjala zvezno predsedstvo in parlament, predvsem pa tedanji Centralni komite Zveze komunistov Jugoslavije na konfederativno ureditev, s čimer bi se v veliki meri ublažile napetosti in bi se morda celo preprečilo klanje, vendar so bili zvezni organi za slovenske predloge gluhi.

J.R.

General JLA Veljko Kadjević

zoper Srbijo. Kadjević je po rodu na pol Hrvat, po konfliktnih Jugoslovanske armade s Hrvaško, pa so ga tam razglasili za vojnega zločinca. To pa seveda ne pomeni, da je knjiga neobjektivna. Je pač odraz njegovih gledanj, podprtih z

Kmečka izobraževalna skupnost (KIS) in strojni krožek Podjuna vabita na

Obhod po njivah

Zbirališče:

v petek, 25. junija 1993 ob 16. uri v Dobu pri požarni brambi

Referenti: ing. Franz Schwameis, ing. Josef Zöchbauer – Distelverein, Nižja Avstrija, mojster kmetijstva Marko Trampusch – Strojni krožek Podjuna.

Teme:

– Koliko gnojila potrebuje rastlina? (Predstava N-min preizkusa; diskuzija o izsledkih N-min preiskav v varstvenem območju Dob/Aich)

– V kakšnem stanju so tla in rastline? (Analiza strukture tal na različnih njivah)

– Izkušnje z novimi metodami regulacije plevela

Prispevek: 50 šil. (za udeležence seminarja o zemlji 28. in 30. 1. 93 je brezplačno)

Prireditev podpira: Zveza Bank

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

18.10–19.00

Sreda, 16. 6. Obzornik v živo SAK: Braunau (18.30–20.00)
Večerna 21.05 – 22.00 Schumannova sonata za violino – pisateljska srečanja

Četrtek, 24. 6. Rož – Pojuna – Zilja

Petek, 25. 6. Narodopisna oddaja

Sobota, 26. 6. Od pesmi do pesmi – od srca do srca

Nedelja, 27. 6. 6.30–7.00 Dobro jutro na Koroškem – duhovna misel (žpk. Florian Zergoi).
18.10–19.00 Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 28. 6. Strpna vas pred odločitvijo – bo Bistrica postala nova „domovina“?

Torek, 29. 6. Partnerski magazin

KROJAČ
Schneider WEISS

išče

vajenca/vajenko

za takojšen začetek učenja za poklic krojaštvo – moško – žensko.
Tel. 0463/513752

Enkratna priložnost!

Zaradi pregradnje knjigarne bo

razprodaja knjig

od 28. 6. do 3. 7. 1993

po močno znižanih cenah (50% popusta na vse slovenske in nemške knjige ter posebne ponudbe po izredno nizkih cenah).

Drava – Naša knjiga
Paulitschgasse 5-7
A-9020 Klagenfurt/Celovec
tel. 55464; Fax 55464/22

Zveza slovenskih žena
Celovec, Tarviser Str. 16

Letovanje otrok v Poreču od 20. do 31. 7. 1993

Cena letovanja, vključno s prevozom, znaša 2.800 šil.

Prijavnice in podrobne informacije dobite pri Milki
Kokot, Tarviser Str. 16, tel.: 0463/514300/40

Vzjimatelji, ki bi bili pripravljene spremljati otroke, naj se tudi prijavijo na zgornji naslov.

Zahvala

vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, posebno pa škofu dr. Egonu Kapellariju in duhovnim sobratom, ki so se v krščanskem duhu poslovali od

duhovnega svetnika dv. sv. dr. Pavla Zablatnika

na žalni seji v Celovcu in na pogrebu v Bilčovsu v četrtek, 3. junija. Prav tako velja zahvala vsem, ki so se rajnega spomnili pri osmici, v soboto, 12. junija 1993 v Bilčovsu. Zahvaljujemo se vsem govornikom, Mešanemu zboru Slovenske gimnazije, Moškemu zboru Vaščani pojo, Moškemu zboru „Franz Leder-Lesičjak“, cerkvenima zboroma iz Bilčovsa in Glinj ter Moškemu zboru SPD „Bilka“.

Kumrova družina v Bilčovsu v imenu vseh sorodnikov
Metka Končić, dolgoletna gospodinja

SLOVENSKI Nadstrankarski VESTNIK časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30, 33 in 40, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Urednika/Redakteure: Jože Rovšek, Sonja Wakounig.

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telefaks 0463/51430071.

Oglasi/Anzeigen: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30, 33 in 40, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Slovenijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Letna naročnina: za Avstrijo 370 šil. (za upokojece 280 šil.); za Slovenijo 1500 SIT.

Slovenski vestnik čestita!

gospodu Hanziju Kelihu iz Podjune za 50. rojstni dan; gospe Lojzki Messner za god; gospodu Lojzu Možini z Doba pri Pliberku za 50. rojstni dan; gospodu Alojzu Polovšku za god; za osebne praznike članom Društva upokojencev Šentjakob: Marici Malika iz Šentjakoba, Franciju Perdacherju iz Paprač, Johannu Amruš iz Tešinj ter Mici Izop iz Gorinčič; gospodu Francu Robleku na Bajtišah za 50. rojstni dan; gospodu Francu Marku iz Čirkovč pri Pliberku za 50. rojstni dan; gospe Nani Pegrin iz Borovelj za 70. rojstni dan; gospe Mariji Lamprecht iz Podgrada pri Klopincu za 90. rojstni dan; za osebne praznike članom Društva upokojencev Podjuna: Citi Razdevšek iz Kazaz, Pavlu Erschenu iz Lovank, Johanu Smolniku iz Stare vasi; Ani Korpitsch iz Kršne vasi, Mariji Hribernik iz Gluhega lesa, Hanzeju Pečniku iz Podjune ter Amaliji Sadounik iz Škocijana; gospe Vidi Konzilia iz Vogrč za jubilejni rojstni dan; gospe Alojziji Pogoretschnig za 64. rojstni dan; gospe Moniki Hribar-Smrtnik z Obirskega za rojstni dan; gospodu Janezu Kropivniku iz Borovelj za osebni praznik; gospodu Lojzu Kelihu iz Fare za osebni praznik; gospodu Lojzu Užniku-Travnikovemu na Kotu za osebni praznik; gospodu Hanziju Sitarju iz Obirskega za rojstni dan in god; gospe Sonji Schlapper za uspešno zaključeni študij na celovski univerzi; gospe Lojzki Boštjančič iz Bilčovsa za rojstni dan; gospe Marij Jurić-Pahor iz Trsta za rojstni dan.

Čestitka

Andreja Wieser iz Slovenjega Plajberka-Celovca je pretekli teden uspešno zaključila študij anglistike, amerikanistike in umetnostne zgodovine na salzburški univerzi.

Mladi magistri čestitajo sorodniki, prijatelji in znanci in seveda tudi uredništvo Slovenskega vestnika.

Objava

Zavod šolskih sester v Šentpetru sporoča, da bodo sprejemni izpiti za Višjo šolo za gospodarske poklice v sredo, 7. julija ob 8. uri. Vse podrobnejše informacije prejmete pri ravnateljstvu šole, tel. 04253/2750/12.

20 let Longo mai

Pred nedavnim smo že omenili, da Evropska kooperativa Longo mai, ki na Koroškem domuje na Stoparjevi domačiji v Lobniku nad Železno Kaplo, sicer pa ima svoje postojanke tudi v drugih evropskih državah, praznuje 20-letnico. Pri

Stoparju je bilo v zadnjih tednih res živahno. Ko smo hoteli nekaj več napisati o tej zadrugi, smo pri njih zatekli tudi slovensko pesnico Nežo Maurer. Poprosili smo jo za njen pogled na lobniške prijatelje in poslala nam je naslednji prispevek:

„Mi hočemo mir!“

Ta vzklik sprejemamo navadno kot najčistejšo željo, da ne bi bilo vojne (vsaj pri nas ne), da ljudje ne bi drug drugega mučili, pobijali. Toda isti stavek lahko vsebuje še druge pomenne: – Nočemo sprememb! Naj ostane vse, kot je. To takoj potegne za seboj sklepanje: Naj bo torej življenje čim bolj lagodno. Komur je dobro, naj mu bo še naprej. (Ostali naj molčijo ali preprosto – izginejo.)

Vkalupljena v sodobno doživetje tudi sama nisem pomislila nič drugega, ko mi je pred leti hči povedala, da je v Franciji brezplačno prebivala in se hranila na nekem velikanskem posestvu (z nenavadnim imenom Longo mai), da je tam bilo še več studentov in umetnikov. Ukvarjali so se s svojim delom, se spoznavali – in spet odšli vsak po svoji poti. Hči se je celo dogovorila, da jo bodo ljudje z Longo maia v Lobniku prihodnje leto peljali v Francijo, saj večkrat zavoljo poslova potujejo na svoja posestva v različnih deželah. Takoj sem pomislila na mafijo – kakršnokoli. Hči mi je žalostna in užaljena ugovarjala, da je na svetu mnogo poštenih, delovnih, dobrih ljudi.

Da se prepričam na lastne oči in ušesa, sem prišla nekako pred tremi leti prvič v Lobnik 16 nad Železno Kaplo. Našla sem veliko, starinsko kmečko hišo v popravilu, prostran in poln hlev, hišo za goste, okrog 20 ljudi – odraslih in otrok... Našla sem domačnost, ki jo vsi tako potrebujemo in želimo, a jo je malokdo pripravljen nuditi: mizo in ob času domačo hrano, posteljo za noč in preprosto ter odločno vprašanje: Kdo sem, kaj delam? Odgovor: Pišem. Učim slovenščino.

Od takrat prihajam po dogovoru, navadno za teden dni, saj tukajšnji otroci obiskujejo dvojezično šolo in tudi z odraslimi se v pogovorih učimo slovensko. Prepričani so namreč, da so vsi jeziki enako vredni – oni pa živijo tukaj v slovenskem okolju. (Znajo pa tudi nemško, večina še francosko in angleško) Tudi tega se držijo, da smo vsi ljudje enako vredni. Določa – ne – ločuje! nas delo, pa tudi bistrina, poštenost, ljubezen. Skoraj vsi omikani prebivalci Zemlje pritrjujemo tem besedam – toda malokdo je pripravljen preiti k dejanjem. Že samo prvi korak: Namesto tožbá o nezaposlenosti za lastno izobrazbo vred zapustiti mesto in se v hribovitih predelih na opuščeni kmetijah spoprijeti z ovčerejo, vrtnarjenjem (na jugu Francije z vinogradništvom, druge z zahtevnim kmečkim gospodarjenjem, v ostrih vremenskih pogojih, v teže dostopnih zaselkih, kjer izletniki vzklikajo: Kako lepo! Prekrasno! a to so pač muhe enodnevnice). Pri delu na Longo maiu preudarno uporabljajo sodobne dosežke mehanizacije in izsledke znanosti – kot sredstva, nikdar kot cilj nastopaštva. Otroci živijo zdrav, zahteven vsakdan z delom pri živini (v počitnicah tudi pri čredi na planini), dolgo potjo v šolo, dodatnim učenjem jezikov, glasbe, igrice... (Kakšno presenečenje je bilo prvič zame, ko so na deževen sobotni popoldan v prostrani lobniški hiši priredili pravcati koncert: iz lastnega veselja, za lastno veselje; brez plačila in brez računov.)

Čeprav brez računov ne gre. Vsak dober gospodar mora načrtovati, preračunavati in obračunavati. Kot bistvo Longo maia pa čutim: Naravno življenje (z zemljo, od zemlje), kulturno izpopolnjevanje ter mednarodno povezovanje, tako rekoč brisanje meja. (Navsezadnje so meje vedno le ločevanje med mojim in tvojim, varovanje lasti, imetja. Delo, kultura ne vesta za meje, jih ne potrebuje; jezikovne pregrade so pač nastale zavoljo naravnih preprek in bile stoletja dolgo urejevale z večvrednostjo ras in narodov.) Življenja na Longo maiu ne vidim kot rousseaujevsko vračanje k naravi niti kot upor industrijskemu napredku – gre za sožitje z naravo in uporabo napredka za zdravo preživetje ljudi. Preprosto: za nadomestitev človeškega tekmovanja s sodelovanjem.

Longo mai slavi letos 20 let. Ima svoja posestva v več deželah, trajno združenje okrog 200 ljudi in občasno vsaj še dvakrat toliko. Uspeva. Ne odstopa od dela na zemlji in dokazovanja, da smo ljudje enako vredni, da so entukovredne njihove govornice in pravice. Zato se občasno dogaja, da je prav tem ljudem (ne tistim, ki vodijo vojske in si prilaščajo tuje delo) navržen stavek: „Rušite nam ustaljene navade... Mi hočemo mir!“

Pa smo spet tam: „Naša Zemlja je ravna ploskev, ki plava na morju. Kdor trdi drugače, bo sežgan...“ A v dobro človeštva se vedno ob času pojavi kak Galileo Galilei. Ali pa Longo mai.

Neža Maurer

Po nesrečnem porazu proti Flavii Solvi

Za SAK šteje samo zmaga

Tudi novi narokavniki za trenerja in njegovega namestnika niso pomagali

Danes ob 18.30 uri torej vsi na celovški stadion!

Danes ob 18.30 uri bo na celovškem stadionu proti Braunau za slovenske nogometaše odločilna tekma.

Po nesrečnem porazu prejšnjo sredo – SAK je Flavii Solvi podlegel z 1:2 – so igralci nesrečni, s solzami v očeh obležali na igrišču, bili strašno razočarani in obupani nad izidom tekme, predvsem pa nad neobjektivnim sodnikom. Tokrat pa hočejo igrišče zapustiti kot zmagovalci, kajti v obeh že odigranih tekmah v kvalifikacijskem turnirju so

pokazali, kaj znajo, in da so najboljše moštvo. Le sreča jim ni bila naklonjena.

Izgledi za uresničitev cilja – vstop v drugo zvezno ligo – so še vedno zelo dobri, kajti nasprotnika Braunau in Flavia sta se v soboto razšla z neodločenim rezultatom 0:0. Čeprav je bila Flavia vseh 90 minut v premoči, ji ni uspelo premagati vratarja Braunaua, dvakrat pa je zadetek preprečila prečka.

Kaj ta neodločen re-

Lestvica:

Braunau	3	2	2	0	1:0	4
Flavia	3	1	1	1	2:2	3
SAK	2	0	1	1	1:2	1

zultat pomeni za SAK?

Sedaj je res vse v rokah oz. v tem primeru v nogah slovenskih nogometašev. Če danes premagajo Braunau z razliko najmanj dveh golov, potem v soboto proti Flavii potrebujejo le neodločen rezultat in naslednjo sezono so člani druge zvezne lige.

Zato tudi danes igralci potrebujejo navijače, potrebujejo vsakega posameznika, potrebujejo gledalce, ki jih bodo bodrili, jih podpirali in se z njimi veselili. „Lepo bi bilo, če bi lahko še enkrat zaigrali pred takšno kulisno gledalcev, kot smo zadnjič, in da bi se z zmago našim navijačem zahvalili za njihovo zvestobo in podporo“, enotno izjavljajo igralci SAK.

Po tekmi proti Flavii je trener SAK dr. Ivan Ramšak dal sledečo izjavo:

„Danes so igralci SAK pokazali, da so najboljše moštvo na tem turnirju. Pokazali so, kako se igra s srcem. V celovškem stadionu že dolgo ni bilo tako lepe in borbene tekme. Zelo sem ponosen na

svoje moštvo. Seveda smo zamudili tekmo obrniti v naš prid in, kakor je to v nogometu, se nam je to maščevalo in smo v zadnjih minutah prejeli nesrečen gol. Kljub temu imamo še možnost. Vide-lo pa se je, da vse izvrstne priprave ne pomagajo nič, če lahko sodnik takole vpliva na potek tekme. Lahko rečem, da nam ni bil naklonjen. Sedaj bo treba fante spet motivirati in jih moralno dvigniti. Za to nogometno „feštoto“, ki so nam jo igralci danes pripravili, vseeno ali bomo uspeli ali ne, se jim moramo zahvaliti. Prepričan pa sem, da proti Braunauu dosežemo dve točki, potem pa bo situacija bistveno boljša.“

Slovenski nogometaši so med tem imeli že tri treninge, kjer so pokazali, da jih volja do nogometa nikakor ni zapustila, včeraj so počivali, danes opoldne pa se spet zberejo na Rebrci pri Poldeju Zundru, kjer bodo skupno preživeli popoldan, nato telesno in duhovno okrepani prišli v Celovec in v tekmi proti Braunauu spet dali vse od sebe.

Strelec gola Manfred Hober

Čestitamo Milanu Oražetu

Milanu Oražetu in njegovemu moštvu Wacker Innsbruck je v tekmi za avstrijski pokal uspelo premagati Rapid in se tako uvrstiti med zmagovalce avstrijskega pokala. Po odstopu znanega trenerja prof. Branka Elsnerja (iz zdravstvenih razlogov), moštvo v prvenstvenem tekmo-

vanju ni več igralo odločilne vloge in je zasedlo le peto mesto. Zato je za tirolske nogometaše ta zmaga še večjega pomena, ker jim omogoča tekmo vanje na mednarodni ravni (pokal pokalnih zmagovalcev).

Letovanje ob Kolpi–Marindol

od 1. do 14. avgusta

ZATE!

Če si star 12 do 18 let, za 1.120 ATS za 14 dni

ZAKAJ?

Ker boš lahko spoznaval osnove računalništva, se vozil s kanuji, plaval, igral kitaro, videl biokmetijo, plesal, kuhal, žuriral, užival ali pa nič

prijave do 25. junija:

Mladi forum, Pošta 3, Kranj; tel. (064) 221-754

ZA NAŠE PLANINCE

Koroški planinci v Snežni jami

Snežna jama – le redki bralci najbrž vedo, kje je, še redkejši pa so tisti, ki so že bili v njej. Tudi koroški planinci smo zanjo zvedeli šele leta 1991, ko smo z nemško-slovensko iniciativno skupino podarili Koči na Loki bronasti planinski zvon pri-

100 m globoka visokogorska jama. Vhod v jamo se skriva na dnu kraške udornice. Po ledenem, 20 m globokem po-bočju, ki je opremljeno s stopnicami, pridemo v Ledeno dvorano, v kateri je veliko ledeno jezero, okrašeno tudi z ledenimi

jateljstva. Od takrat utrjujemo stike med planinskima društvoma v Lučah in Celovcu. Ob koncu maja smo bili ponovno gostje PD Luče pri Koči na Loki. Na programu je bilo prijateljsko srečanje in ogled Snežne jame na Raduhi.

Zbrali smo se v Čepičah. Največ je bilo Šmihelčanov in Kapelčanov, družbo pa sta popestrila tudi dva fanta iz Avstralije. Pot z avtomobili nas je vodila skozi Mežico, Črno in Bistro do Bele peči, od tam pa peš po lepih širnih planinah na Loko. Tam so nas že pričakovali luški planinci, ki so odtlej skrbeli za naše dobro počutje. Pripravili so tudi veseli večer s harmonikami, ki se je za najvztrajnejše tako zavlekel, da bi skoraj zamudili spanje.

V nedeljo zjutraj smo bili torej z nekoliko zamude pri Snežni jami, ki jo upravlja Jamarski klub Črni galeb iz Prebolda. Prisluhnilo smo vodiču: Snežna jama na Raduhi je preko 1000 m dolga in

kapniki. Rov velikih dimenzij se nato nadaljuje. Zaradi temperaturnih razlik siga in skala aktivno preperevata, po tleh je posuto polno ostankov zanimivih struktur. Globje smo v jami, bolj je kapniško zanimiva in atraktivna! Vidimo posamezna jezera in skupine kapnikov kot so: Snežni gozd, Grad, Jedilnica. Ustavljali smo se po željah in ob posameznih nadvse zanimivih mestih. V Jedilnici smo se okrepačili s šilčkom domačega še za zadnji – zahtevnejši – del našega izleta v podzemlje. Ogled je trajal kar tri ure in z žepnimi svetilkami in karbidovkami smo v tem času prehodili in presvetili čudovito pot, ki nam bo gotovo vsem ostala v spominu. Pri kočici na planini Arta smo se poslovili od naših prijaznih gostiteljev, se zahvalili za lepo srečanje in jih ob priložnosti povabili na Koroško.

Bralcem obisk Snežne jame zelo priporočamo!

Miha Traunik

V soboto, 26. 6. ob 18.30 uri odločilna tekma v Wagni

Organizirane vožnje z avtobusom tokrat ne bo. Pričakujemo Vas s zasebnimi avtomobili v Wagni, predmestju Leibnitza (južno od Gradca).

Funkcionarji SAK opozarjajo: **Ne kupujte kárt za tribuno. Navijači SAK se srečamo na stojščih.**